

گفتاری از آیت ... سید مجتبی نورمفیدی

در آئین رونمایی از ۴ عنوان کتاب
در موسسه فرهنگی میرداماد

جامعه‌ای که ارتباطش با اهل بیت (ع) درست نباشد، هزار بلا سرش می‌آورند و هزار بلا سر دیگران می‌آورد

آئین رونمایی چهار کتاب از مجموعه گفتار حضرت
آیت الله سید کاظم نورمفیدی و آیت الله سید مجتبی
نورمفیدی در ۲۴ مردادماه ۹۷ با حضور جمع کثیری
از فرهیختگان و مسئولان گلستانی در تالار اندیشه
موسسه فرهنگی میرداماد برگزار شد. متن پیش رو
سخنرانی ایراد شده در این مراسم است.

«در این جلسه ۲ نکته را خدمت شما عرض خواهم
کرد. اول ضرورت انتشار آثار و مطالب مربوط به حضرت آیت الله نورمفیدی است، این
کتاب‌ها آثار قلمی نیستند اما نزدیک به نیم قرن از قبل انقلاب، سخنرانی در عرصه های
مختلف از جمله حوزه معارف دینی، مسائل اجتماعی، سیاسی، علمی، تفسیری و یا مناسبت‌های
مختلفی بوده است. نزدیک به نیم قرن معارف اهل بیت (ع) را به آسان‌ترین شکل بیان فرمودند،
همچنین معرفی صحیح این چهره‌های نورانی آنهم با دلباختگی و دل‌بستگی که به مکتب اهل
بیت (ع) دارند. در کتاب‌هایی که روایاتی از اهل بیت (ع) بیان می‌شود، گاهی دیده می‌شود برخی
استیحاخاش دارند، گویی ارزش کتاب به این است که مشحون از اصطلاحات پرطمطراق جدید
و قدیم باشد در صورتی که واقعا در روایات اهل بیت (ع) آن قدر مطالب و سخنان گرانبها و
راه‌گشاست که اگر به آن دقت کنیم برای امروز ما بسیار موثر است.
الگو گیری از شخصیت‌هایی همچون امام رحمه الله علیه و مرحوم شهید آیت ... مطهری،

جامعیت در مطالب و مطابق بودن با مقتضیات زمان، داشتن نگاه سیستماتیک به دین و معارف دینی، یعنی و دین را به گونه‌ای معرفی کنیم تا اجزای آن با هم همخوانی داشته باشد. برخی اوقات مطالب از برخی تریبون‌ها به نحوی بیان می‌شود که گویی بین اجزای دین ناسازگاری است تصور می‌شود اخلاق با احکام ناهمگون است، نگاه سیستماتیک در مجموعه فعالیت‌های نیم قرن حضرت آیت الله نورمفیدی قابل لمس است و اینها بخشی از ویژگی‌های سخنرانی‌های ایشان است و حیف بود از بین برود به همین دلیل با تلاشی که در موسسه دارالمعرفه قم آغاز شد، تاکنون ۴ عنوان کتاب از این مجموعه سخنرانی‌ها چاپ و منتشر شده است، کتاب‌های دیگری هم در حال تدوین است که امیدواریم زودتر منتشر شود و شاید به ۳۰ عنوان برسد و اینها بخشی از فرهنگ منطقه است و باید برای آینده باقی بماند و این نگاه، نگاهی است که باید در بین روحانیون و مردم رواج پیدا کند.

بخش دوم که من سریع از آن عبور کنم اینکه در ماه رمضان گذشته یکی از دوستان و از چهره‌های مذهبی و خیلی علاقمند یک روز جلوی بنده را گرفت و گفت این بحث‌ها چه فایده‌ای دارد؟ مردم این همه گرفتاری و مشکلات دارند، مگر نمی‌بینید که در جامعه چه خبر است؟ من نظیر و شبیه این پرسش را از برخی دیگر هم شنیدم. شاید در ذهن حضار هم باشد. این مباحث چه دردی را از جامعه دوا می‌کند. هزینه کردن برای این‌ها در این شرایط که مردم نان شب ندارند و این همه مشکلات وجود دارد، فایده‌ای دارد یا نه؟

شفاعت اهل بیت (ع)، مناجات با محبوب یا توسل به اهل بیت (ع)، این‌ها کدام درد از دردهای جامعه را دوا می‌کنند؟ این ممکن است سوال به جایی باشد و من خیلی خلاصه به این سوال پاسخ می‌دهم.

یکی از راه‌های دوا کردن دردها همین است، چیزی است که ما از آن غافل بودیم. ببینید اولاً این وظیفه ذاتی امثال ماست ما تحت هر شرایطی وظیفه تبلیغ معارف دینی را داریم. اگر قرار بود از آسمان سنگ بیاید یا باران ببارد، همه جا گلستان باشد یا همه جا خار و خار، زار، وظیفه ذاتی ما و علمای بزرگوار ما در طول تاریخ این بوده که میراث را حفظ کنند و به نسل‌های آینده منتقل کنند.

اگر این منطق و این نگاه و فراز و فرودهای جامعه و شرایطی که در زمان‌های مختلف پیش می‌آید بخواهد روی وظیفه ذاتی ما تاثیر بگذارد، امروز ما نه آثار شیخ طوسی را داشتیم. نه آثار خواجه نصیرالدین طوسی و نه آثار علامه حلی و ...

خواجه نصیرطوسی در حالی که مغول‌ها مملکت را اشغال کرده بودند و از دم همه را از دم تیغ می‌گذراندند، چه میراثی تحویل ما داده است که امروز مایه افتخار بشریت است نه فقط عالم اسلام و عالم تشیع است، به هر حال این وظیفه ذاتی است، در هیچ شرایطی نباید ترک شود به هیچ وجه انگیزه برای این فعالیت‌ها نباید ضعیف شود، با قدرت و قوت ترویج معارف دینی به عنوان یک وظیفه ذاتی لازم است.

اما مطلب دوم و فایده دوم این است که این مطالب به درد امروز ما هم می‌خورد، بسیاری از مشکلات ما ناشی از عدم ارتباط صحیح با خداوند تبارک و تعالی است، یا نداشتن یک الگوی صحیح برای عقاید و اخلاق و رفتارهای مان، من در ماه رمضان در سخنرانی شب قدر امسال به این جمله امام خمینی (ره) اشاره کردم، امام در جایی به مناسبتی فرمودند اگر ما سر لیل‌القدر را درک کنیم بسیاری از مشکلات ما آسان می‌شود، ممکن است بگویید سر لیل‌القدر چه ربطی به مشکلات جامعه دارد؟ بسیار ربط دارد درک حقیقت لیل‌القدر کمک می‌کند به حل مشکلات شخصی و اجتماعی ما، من در مقام توصیه نیستم.

مناجات با خدا، توشه برداری از رمضان، توسل به اهل بیت (ع)، تصویر صحیح از شفاعت اهل بیت (ع) درمان گر بسیاری از مشکلات امروز ماست، ما الان این همه مشکلات داریم و بخشی از مشکلات ما این است که الگوی صحیحی نداریم و اگر داریم صرف ادعاست. اگر پیوند ما با اهل بیت (ع) به عنوان انسان‌های کامل برقرار باشد، اگر قربت و نزدیکی با این انسان‌های کامل پیدا کنیم در حوزه عمل فردی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، ببینید چه تاثیری می‌گذارد، اگر ما حکمرانی را از فرهنگ ائمه (ع) یاد بگیریم، حکمرانی امروز یک اخلاقی دارد یک روش‌هایی دارد، حکم رانی خوب داریم و حکمرانی بد. اگر ما حکمرانی خوب را بلد باشیم، خیلی از مشکلاتی را که الان گرفتارش هستیم برطرف خواهد شد.

در مناسبات اجتماعی و سیاسی در تعامل‌های مان و در رقابت‌های مان مشکل داریم برای اینکه از ائمه (ع) دور هستیم. ببینید جامعه‌ای که نگاهش به توسل اهل بیت (ع) این باشد که من بروم زندگی خودم را بکنم و هر وقت گیر و گور پیدا کردم به یک امامزاده‌ای بروم و قفلی بیاویزم چگونه می‌خواهد حرکت کند.

اخیراً چیز جدیدی دیدم، چند وقت پیش به مشهد مشرف شدیم چند خانم عرب جلوی من را گرفتند و به زبان عربی دو تا قفل درآوردن، من اول ماندم این دو قفل چیست؟ تعجب کردم، گفت تو سیدی با دست خود قفل‌ها را باز کن تا بلکه گره مشکلات برطرف شود، خودشان قفل‌ها را بستند و به من دادند و من هم مجبور شدم باز کردم جامعه‌ای که ارتباطش با اهل بیت (ع) و امام رضا (ع) این باشد هزار بلا سرش می‌آید، هزار بلا سرش می‌آورند و هزار بلا سر دیگران می‌آورد.

کسی که نگاهش به شفاعت اهل بیت (ع) این باشد که هر کاری که دلش می‌خواهد بکند، چون شیعه اهل بیت (ع) است در یک نقطه‌ای علی (ع) و اولاد علی (ع) دست او را می‌گیرند و از مخمسه در می‌آورند، ترمزی برای زندگی ندارد. تصویری که امام خمینی (ره) از شفاعت دارد را بنگرید، این عین تعبیر امام است، آدم تعجب می‌کنید اگر ندانید که مال امام (ره) است می‌گویید عجب فرد جسوری بوده است که این جور حرف زده است می‌گویند منبری‌های ما برای اینکه منبرشان بگیرد، جوری از شفاعت حرف زدند که جسارت مردم را بر گناه افزودند و الا شفاعتی که منظور نظر ائمه (ع) است در عداد عدم است، عجیب است، ممکن است

باعث ناامیدی شود. تلاش بر این بوده که تصویر صحیح ارائه شود، ما نه می‌خواستیم پاسخ به شبهات دهیم و نه تکرار مکررات است، نه امثال این‌ها. چیزی که بنده اغلب از دوستانی که روی آثار آیت الله نورمفیدی و من کار می‌کنند می‌پرسم این است که واقعا شما که اهل مطالعه هستید، اهل تلاشید آیا این کار اگر عرضه شود به درد مردم می‌خورد یا نه؟ تفاوتی با دیگر آثار دارد یا نه؟ بارها دوستان شاهدند ما این سوال را کرده‌ایم تفاوتش هم در این است در ارائه تصویر صحیح، یک تصویر ناب از معارف دینی و مذهبی است.

یک نمونه برای شما بگویم که ببینید چقدر فاصله داریم، اینکه می‌گویم تصویر صحیحی از اهل بیت (ع) نیست، به خدا نیست. بین خود ماها که مدعی هستیم تصویر درست نداریم، این از اصلی‌ترین دغدغه‌های آیت الله نورمفیدی است و همیشه می‌فرماید که من به یک چیز در طول عمرم افتخار می‌کنم و این را می‌توانم فردای قیامت به خداوند تبارک و تعالی عرضه کنم که من تلاش کردم اهل بیت (ع) را آنگونه که هستند ارائه دهم. من یک نمونه می‌گویم برای اینکه توجه به آن مهم است و ما از آن غفلت می‌کنیم. ابراهیم بن ابی محمود به خدمت امام رضا (ع) عرض می‌کند، متن روایت را نمی‌خوانم، می‌گوید اخباری به دستمان می‌رسد در رابطه با فضایل امیرالمومنین (ع) که این اخبار روایت پیروان شما نیست، روایت مخالفین شماست از شما، عجیبه این خودش یک روش است، مخالفین و به گروه خاصی اشاره دارند که مخالفین اهل بیت (ع) برای اهل بیت (ع) فضیلت می‌گفتند.

ابراهیم بن ابی محمود می‌گوید گاهی روایاتی از فضل شما از مخالفین شما به ما می‌رسد، و جالب این است این فضائل را ما از خودتان نشنیده‌ایم، اما این فضایل در بین مخالفین وجود دارد ما چه کار کنیم؟ گوش کنیم یا نه؟ ترتیب اثر دهیم یا نه؟

روایت طولانی است. امام رضا (ع) به او فرمود: این‌ها سه دسته خبر و روایت در مورد ما جعل کردند، یک قسمی از این اخبار در مورد ما به صورت غلو است یعنی ما را از آنچه هستیم بالاتر بردند، می‌فرماید مردم با شنیدن این غلو می‌گویند شیعیان افرادی هستند که قائل به ربوبیت اهل بیت (ع) هستند.

دسته دوم اخباری هستند که ما را از آنچه هستیم پایین‌تر آورده‌اند طبیعتا وقتی کم بگذارند اعتقادات مردم هم کم شکل می‌گیرد این هم آسیب است، هم اولی آسیب است و هم دومی. قسم سوم یک سری از روایات را از قول ما جعل کردند و در بین مردم پخش کردند و از قول ما دشنام‌هایی را به دشمن‌های ما با ذکر نام منتشر کردند که اگر مردم این‌ها را بشنوند نتیجه‌اش این می‌شود که آن‌ها هم به نام به ما دشنام می‌دهند. سه کاری که هر سه آسیب‌زاست و به ضرر اهل بیت (ع) است، ظاهرش دوتای آن فضیلت است اما عمق آن آسیب است.

بخشی از روایات اینگونه است، اگر بحث وحدت شیعه و سنی می‌شود، اگر یک عمری است اینجا فریاد وحدت سر داده می‌شود این برگرفته از خود معارف اهل بیت (ع) است. به این شکل ناسزا گفتن به دشمنان آن هم به نام دین چه اثری دارد، خداوند متعال در قرآن می‌فرماید:

حتی به مشرکین ناسزا نگوئید، چون ناسزا گفتن به معبود مشرکان باعث می شود آن‌ها هم به خدای تبارک و تعالی ناسزا بگویند. «وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ» این یک نمونه است و نمونه‌های شبیه آن زیاد داریم.

از مدارای اهل بیت(ع) با مردم، از تحمل اهل بیت(ع) با مردم از خویشتن‌داری در برابر مخالفین، از توصیه‌هایی که به حکمرانان کرده‌اند.

این توصیه‌ها فقط از سوی امیرالمومنین(ع) در عهدنامه مالک اشتر نیست؛ از ائمه دیگر هم داریم، از امام کاظم(ع) اگر اشتباه نکنم یک توصیه نامه مفصل در یکی از نامه‌ها در رابطه با قواعد حکمرانی داریم. اگر ما این‌ها را خوب بفهمیم و بشناسیم، اهل بیت(ع) را خوب بشناسیم، اهل بیت(ع) را تابلو زندگی خود قرار دهیم و با این تابلو حرکت کنیم خیلی از مشکلات ما حل می‌شود. اگر سخن از توشه برداشتن از رمضان است، اگر صحبت از مناجات با محبوب است، این امروز حداقل یکی از نسخه‌های شفا بخش مشکلات جامعه ماست.

اگر بدانیم توسل به اهل بیت(ع) حقیقتش این نیست که در ذهن ماست؛ توسل به اهل بیت(ع) یعنی وسیله قرار دادن، الگو گرفتن، تمسک به حبل و ریسمان اهل بیت(ع) و اینکه ما خودمان را مطابق آنان قرار دهیم خیلی از مشکلاتمان حل می‌شود.

اگر بدانیم شفاعت آخرین چاره است، بعد از اینکه مومن تصفیه شد، یعنی عذاب‌هایی که در دنیا به خاطر اعمال خودش مقداری او را پاک کرد، سكرات موت، گرفتاری‌های عالم برزخ که امام صادق(ع) می‌فرماید من از برزخ بر شما می‌ترسم، قیامت ما شما را کمک می‌کنیم برای اینکه این تصفیه صورت بگیرد، احوال قیامت و گرفتاری‌های قیامت، شفاعت در جایی است که می‌خواهند به جهنم ببرند، این عذاب‌ها، این زجرها، این عقوبت‌ها در عالم برزخ، در دنیا، در مسیر رفتن به جهنم کارساز نبود آن وقت بیایند دست مومن و مسلمان را بگیرند و از افتادن در عذاب الهی نجات دهند. اگر ما این تصویر را داشته باشیم، مراقبت می‌کنیم، در نگاه کردن به هم، در سخن گفتن، اینکه خدایی نکرده اذیت و آزاری نرسانیم، حرفمان نیشی نداشته باشد موجب اذیت کسی نشود به حقوق دیگران تجاوز نکنیم. حقوق دیگران را رعایت کنیم، حتما این موضوعات، موضوعات مهمی است و می‌تواند برای ما هم در این شرایط راهگشا باشد.

من تشکر می‌کنم از حضور همه شما که منت نهادید و در این جلسه شرکت کردید. این جلسه قبل از آنکه تقدیر از مولف باشد تکریم تالیف و تحقیق است تجلیل از این عمل زیباست حضور شما هم در واقع تکریم اشخاص نیست، تکریم تالیف و تحقیق است.

از آیت الله نورمفیدی تشکر می‌کنم که حوصله کردند به عرایض حقیر گوش دادند. امیدوارم انشا الله دعای رسول گرامی اسلام(ص) و نکته‌ای که در روایت فرمودند که: هر کسی ورقی بنویسد و در آن بیان حق و انذار مردم باشد این ورق در روز قیامت حائل بین او و آتش جهنم باشد. شامل حال ما هم بشود. والسلام علیکم ورحمة الله و بركاته.»